

KLAGANDE

Therese Wahlgren

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nämnden för Vård och omsorg i Kungsbacka kommuns beslut den 12 november 2020 i dnr VO 2020-00475 (felaktigt benämnt VO 2020-00482 i beslutet), se bilaga A

SAKEN

Rätt att ta del av allmän handling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar Nämnden för Vård och omsorg i Kungsbacka kommuns beslut på så sätt att den begärda handlingen i den del den avser uppgifter om antalet personer som konstaterats smittade av Covid-19 per vård- och omsorgsboenden i kommunen ska lämnas ut till Therese Wahlgren. Det ankommer på nämnden att lämna ut uppgifterna.

YRKANDEN M.M.

Therese Wahlgren yrkar att hon ska få ta del av allmänna handlingar där det framgår på vilka av kommunens vård- och omsorgsboenden som Covid 19-smitta förekommer. Hon anför bl.a. följande.

Hon har rätt att ta del av antal smittade personer per vårdboende. Däremot accepterar hon att antalet smittade personer som avlidit hemlighålls. Hon accepterar också att antalet smittade per avdelning, enhet eller del av vårdboende hemlighålls.

Förutsättningen för sekretess enligt 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, är att uppgifter om enskilda personliga förhållanden kan kopplas till en eller flera enskilda individer. Det innebär att man i allmänhet bör kunna lämna ut så kallade aidentifierade uppgifter utan risk för att men uppkommer. Att koppla en speciell sjukdom till en viss individ låter sig inte göras enbart om det blir känt att smitta förekommit på ett vårdboende. Det framgår av domar från Kammarrätten i Sundsvall.

Enligt Kungsbacka kommuns hemsida finns elva äldreboenden inom kommunen med sammanlagt 681 rum/lägenheter med mellan 94 och 27 lägenheter. Kammarrätten i Jönköping har i mål 1591-14 beslutat att en grupp om sex personer var tillräckligt stor för att en enskild vårdtagare inte kan identifieras. I detta fall rör det sig om personkretsar på allt från 27 personer till drygt hundratalet vårdtagare. Det måste anses stå klart att ingen enskild går att identifiera bara för att uppgifterna lämnas ut. Det är inte heller möjligt att identifiera anställda som smittats enbart utifrån att smittan förekommit på ett vårdboende. Om det trots allt skulle finnas möjlighet att identifiera enskilda personer kan detta inte gälla generellt för alla boenden. Tvärtom måste kommunen ta hänsyn till omständigheter och förhållanden på varje boende såsom exempelvis boendets storlek. Någon sådan noggrann prövning som krävs enligt lagen har inte gjorts. Att hävda att uppgifterna inte kan lämnas ut för att boende i allmänhet skulle kunna uppleva ett obehag är en orimlig sekretessgrund. Handlingen ska därför lämnas ut i aidentifierat och i övrigt maskat skick så att antalet smittade per vårdboende framgår.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 26 kap. 1 § OSL gäller sekretess inom socialtjänsten för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Bestämmelsen innehåller ett s.k. omvänt skaderekvisit, vilket innebär en presumtion för sekretess. Handlingen kan därmed lämnas ut endast i den mån det står klart att uppgifterna däri kan röjas utan att någon enskild eller närstående till denne lider men.

Therese Wahlgrens begäran avsåg ursprungligen ett större antal uppgifter. Kammarrätten i Göteborg har i mål 3740-20 upphävt ett tidigare beslut med anledning av Therese Wahlgrens begäran och återförvisat målet till kommunen för förnyad handläggning. Kammarrätten konstaterade att vid bedömningen av om information kunde knytas till en identifierbar person är det relevant att beakta det totala antalet personer på ett boende eller inom en verksamhet och antalet smittade på boendet eller i verksamheten. Någon sådan bedömning hade kommunen inte redovisat. Därefter har kommunen meddelat det nu överklagade beslutet. Therese Wahlgren har numera avgränsat sin begäran att enbart gälla antalet personer som smittats med Covid-19 per vård- och omsorgsboende. Kammarrätten gör därvid följande bedömning.

De efterfrågade uppgifterna finns i ett Excel-dokument. Handlingen innehåller bl.a. uppgifter om ”konstaterad smitta” fördelat per vård- och omsorgsboende. Det framgår inte några identitetsuppgifter beträffande enskilda personer. Uppgifterna i handlingen är därmed inte möjliga att knyta till en enskild individ utan redovisas per vård- och omsorgsboende. Av inhämtad utredning framgår att kommunens minsta vård- och omsorgsboende har 27 lägenheter. Det är därmed inte fråga om så små enheter att uppgifter kan härledas till en identifierbar person. Den omständigheten att det kan röra sig om enstaka sjukfall per boende förändrar enligt kammarrätten inte den slutsatsen. Det är därför inte fråga om uppgifter om enskildas hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, vilket innebär att sekretess enligt 26 kap. 1 § OSL inte gäller för uppgifterna. Det har inte heller kommit fram att uppgifterna omfattas av någon annan sekretessbestämmelse. Det innebär att uppgifter om antalet

konstaterade smittade per vård- och omsorgsboende ska lämnas ut till
Therese Wahlgren.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 2).

Åsa Ståhl

Viktoria Sjögren Samuelsson
referent

Sara Stendahl

DELEGERINGSBESLUT

Datum
2020-11-12
Diarienummer
VO 2020-00482

KAMMARRÄTTEN I
GÖTEBORG
Avdelning 2

INKOM: 2020-11-23
MÅLNR: 6927-20
AKTBIL: 2

Begäran av allmän handling

Beslut

Vård & Omsorg beslutar att avslå begäran att utlämna den aktuella handlingen då uppgifterna i handlingen omfattas av sekretess enligt 26 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen.

Ärendet

Therese Wahlgren har 2020-05-28 begärt att ta del av någon allmän handling hos Vård & Omsorg som innehåller uppgifter om vilka vård- och omsorgsboenden i Kungsbacka kommun som det förekommit fall av covid-19 på. Vård & Omsorg har en sådan allmän handling som betecknas ”Statistik20200507 - kunder”, vilket är en flik av en excel-fil som uppdateras löpande med uppgifter om antalet misstänkta och konstaterat smittade på vård- och omsorgsboenden och i hemtjänst. Vård & Omsorg prövade 2020-06-02 om uppgifterna kunde lämnas ut men avlog då begäran med hänvisning till att det förelåg sekretess enligt 18 kap 13 § och 25 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Beslutet överklagades av Therese Wahlgren till kammarrätten som 2020-10-07 i dom med målnummer 3740-20 upphävde det överklagade beslutet och återförvisade ärendet till Vård & Omsorg för ny prövning.

Kammarrätten gör i sin dom bedömningen att uppgifterna i den begärda handlingen inte kan sekretessbeläggas med hänvisning till 18 kap 13 § OSL. Vidare framför kammarrätten att prövningen av sekretess ska ske enligt 26 kap 1 § OSL, som rör sekretess inom socialtjänsten, och inte enligt 25 kap 1 § OSL, som rör sekretess inom hälso- och sjukvården, då den kommunala sjukvården i sekretesshänseende hör till socialtjänsten. Bestämmelserna i 25 kap 1 § OSL och 26 kap 1 § OSL är dock i huvudsak samma och kammarrätten gör därför sin prövning enligt 26 kap 1 § OSL. Kammarrätten bedömer då att kommunen inte i tillräcklig utsträckning redogjort för de förhållanden vid vård- och omsorgsboendena som gör att enskilda skulle kunna identifieras med hjälp av uppgifterna. Kammarrätten framför även att kommunen bör pröva om sekretess kan föreligga för avlidna.

Therese Wahlgren har efter domen meddelat att hennes begäran kvarstår och vid en förnyad prövning av handlingen i dess form 2020-10-29, i enlighet med vad kammarrätten meddelat i sin dom, så har Vård & Omsorg åter bedömt att handlingen inte kan lämnas ut. Skälen till det är dels att det inte kan uteslutas att enskilda som bor på de vård- och omsorgsboenden som drabbats av smitta kan lida men om uppgifterna blir kända, dels att det kan kränka den frid som bör tillkomma avlidna. Uppgifterna omfattas därmed av sekretess enligt 26 kap 1 OSL. Skälen utvecklas i resonemang här nedan.

Men för enskilda boende

Enligt 26 kap 1 § första stycket OSL gäller sekretess inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållande, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Bestämmelsen innebär att det råder en presumtion för sekretess.

En uppgift om att en person är smittad med covid-19 är en sådan uppgift om enskilds personliga förhållanden som omfattas av sekretess enligt 26 kap 1 § OSL.

I den begärda handlingen framkommer inte några direkta uppgifter om vilka enskilda som smittats av covid-19. Det framgår dock uppgifter om hur många konstaterat smittade och misstänkt smittade som funnits och förekommer på varje vård- och omsorgsboende och vid bostäder med särskild service. I kommentarer framgår även uppgifter om antal smittade på vissa avdelningar på vård- och omsorgsboenden.

Kommunen har totalt ca 730 lägenheter fördelade på 12 vård- och omsorgsboenden. Boendena är indelade i avdelningar om ca 10 lägenheter var. Bostäder med särskild service är indelade i servicebostäder, som är ett flertal lägenheter som ligger samlat i lägenhetshus, och gruppboendestäder, med gemensamma utrymmen där det är högst sex stycken lägenheter som ligger ihop. Eftersom samtliga av dessa lägenheter utgör permanentbostäder för stadigvarande hemvist kan de som bor där folkbokföra sig på adressen.

Då kommunen i vissa fall har små avdelningar eller boenden där brukarna får folkbokföra sig innebär ett utlämnande av uppgifterna en risk för att det ska gå att identifiera enskildas hälsotillstånd. Kammarrätterna har tidigare bedömt att en sådan risk finns i liknande mål, t.ex. 4966-20 och 3791-20. Då det föreligger presumtion för sekretess innebär en sådan risk att handlingen inte ska lämnas ut.

Kommunens vård- och omsorgsboenden är sådana särskilda boendeformer för äldre som avses i 5 kap 5 § socialtjänstlagen och utgörs av biståndsbedömda hyreslägenheter med tillhörande gemensamhets- och personalutrymmen. I den begärda handlingen framgår även uppgifter om smitta vid kommunens bostäder med särskild service enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). De enskilda som bor på dessa boenden erhåller hyreskontrakt och är alltså att betrakta som hyresgäster med en stadigvarande hemvist där. Boendena utgör deras hem.

Kungsbacka kommun har under Coronapandemins gång gjort ställningstagandet att inte offentliggöra uppgifter om vid vilka vård- och omsorgsboenden som det förekommit smitta. Kommunen har bedömt att publiceringen av sådana uppgifter kan vara kränkande för alla de som bor vid ett boende som pekas ut som smittat, på samma sätt som det skulle upplevas kränkande för de som bor i ett vanligt hyreshus att det pekades ut som smittat. Kommunen kan därför inte utesluta att offentliggörandet av uppgifterna kan innebära men för enskilda och att uppgifterna även därmed omfattas av sekretess enligt 26 kap 1 § OSL.

Men för avlidna

Enligt förarbetena till den tidigare sekretesslagen anses sekretess inom socialtjänst kunna föreligga även till förmån för en avliden person (prop. 1979/80:2, del A, s. 84 f.). Regeringsrätten behandlade sedan frågan om men för avlidna närmare i ett mål där en avliden klients mor begärt ut journalhandlingar och där den avlidne tidigare uttryckt att han inte velat att handlingarna skulle lämnas ut till sin mor. Regeringsrätten skriver då att:

”Frågan är då vad prövningen skall avse i fall där uppgifter begärs utlämnade om en avliden person, eftersom det knappast låter sig göra att anse att en avliden person lider men. Bestämmelserna kan enligt Regeringsrättens mening inte heller tolkas så att, om en menbedömning gjord under personens livstid skulle ha medfört att sekretess ansågs gälla för handlingarna, detsamma skall gälla efter personens död. Det skulle medföra en alltför omfattande sekretess. I förarbetena görs som nämnts en hänvisning till brottet förtal av avliden. En jämförelse med det brottet leder till att sekretess bör kunna gälla om uppgiften kan anses kränka den frid som bör tillkomma den avlidne, t.ex. för integritetskänsliga uppgifter som det med fog kan antas att den avlidne inte velat skulle komma till någon annans kännedom ens efter hans eller hennes död.” (RÅ 2008 ref.16)

Kammarrätten i Göteborg har i dom i mål 4966-20 angett att:

”Även om det kan diskuteras huruvida en uppgift om att en person har avlidit av covid-19 kränker den frid som bör tillkomma den avlidne anser kammarrätten att det inte står klart att en sådan uppgift kan röjas utan att någon närstående till den avlidne lider men. Även en sådan uppgift omfattas därför av sekretess...”

I den begärda handlingen framgår det datum för när enskilda med konstaterad covid-19 avlidit. Dessa datum kan jämföras med Skatteverkets folkbokföring och dödsfallsintyg för att identifiera enskilda. Då det inte står klart att dessa uppgifter kan röjas utan att närstående till de avlidna lider men så ska handlingen inte lämnas ut.

I tjänsten

Lillemor Berglund Andreasson
Förvaltningschef

Underskrift återfinns på sista sidan av dokumentet.

Besvärshänvisning

Om ni är missnöjd med beslutet kan ni överklaga det. Överklagan ska vara skriftlig och ange vilket beslut som ni vill överklaga, varför ni tycker att det är oriktigt och vilken ändring av beslutet som ni vill ha. Bifoga gärna handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning. Underteckna er skrivelse och uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer.

Överklagandet ska lämnas eller skickas till Kungsbacka kommun, men ställas till Kammarrätten i Göteborg. Om överklagandet inkommit i rätt tid så kommer det att överlämnas till kammarrätten som prövar det. För att kommunen ska översända överklagan till kammarrätten måste den ha inkommit senast tre veckor från det att ni fick ta del av beslutet.

Postadress:

Kungsbacka kommun
Vård & Omsorg
434 81 Kungsbacka

Mejl:

vardochomsorg@kungsbacka.se

Besöksadress:

Stadshuset, Storgatan 37
Kungsbacka

Information om Kungsbacka kommuns kommunikation vid covid-19 på vård- och omsorgsboenden

Om fall uppstår inom våra vård- och omsorgsboenden innebär patientsekretessen att vi inte får berätta om en patient, för någon annan än den som deltar i vården av just denna patient, om inte annat är överenskommet. När en enskild patient är konstaterad smittad med covid-19 inom kommunens vård- och omsorgsboenden kontaktar sjuksköterska, efter samtycke, de anhöriga för att informera om det förändrade hälsotillståndet. Övriga boende på enheten och deras företrädare får information om att smitta finns och vad vi gör för att begränsa smittspridningen. Vi talar då inte om vem som är smittad. Vi informerar inte heller allmänheten och media löpande om enskilda bekräftade fall på vård- och omsorgsboenden.

Undertecknat av följande personer

**LILLEMOR
BERGLUND
ANDREASSON**

E-Legitimation:

Datum: 2020-11-13 08:37:45

Transaktionsidentitet: 37c633063208a47f77e659247c30b6a275a267c1d88613344216ccfccca3e1a0b

Underskriftstjänst: **Visma Federationstjänst**

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul-, eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.